ОРЛИК Оксана Володимирівна
канд. екон. наук,
доцент кафедри економічної кібернетики та інформаційних технологій
Одеського національного економічного університету

ЦИФРОВІЗАЦІЯ ДЕРЖАВНИХ ПОСЛУГ ЯК ДРАЙВЕР ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ УКРАЇНИ

У сучасному світі цифрова трансформація державних послуг стає одним із ключових чинників підвищення ефективності взаємодії влади з громадянами. Розвиток електронного урядування сприяє прозорості, відкритості та зручності надання державних послуг. Аналіз глобального рейтингу ООН, який відображає рівень розвитку електронного урядування та визначає ефективність цифровізації державних послуг у країнах-учасницях рейтингу, дає змогу визначити прогрес України у впровадженні цифрових технологій у сфері публічного управління.

Згідно даних глобального рейтингу ООН за 2024 р. [3] 1-ше місце за показником індексу розвитку електронного урядування (EGDI) зайняла Данія (EGDI — 0,9847), яка є світовим лідером електронного урядування вже в четвертому поспіль дослідженні ООН.

У трійку країн-лідерів рейтингу також входить Естонія (EGDI — 0,9727), яка піднялась на 6 позицій вгору та займає 2-ге місце, та Сінгапур (EGDI — 0,9691), який піднявся на 9 позицій вгору та розташувався на 3-му місці. У п'ятірку лідерів, крім означених вище країн, також входять Південна Корея (EGDI — 0,9679) — 4-те місце (1 позиція вниз) та Ісландія (EGDI — 0,9671) — 5-те місце у рейтингу (без змін).

Серед країн пострадянського простору в EGDI 2024 найкращий результат після Естонії (2-ге місце у рейтингу), продемонстрували: Литва — 21-ше місце у рейтингу (3 позиції вгору), Латвія — 29-те місце (без змін), а також Україна, яка розташувалася на 30-му місці (16 позицій вгору).

Україна останніми роками значно просунулася в глобальному рейтингу ООН. Дані досліджень за 2020–2024 рр. показали, що розвиток електронного урядування в країні значно покращився, про що свідчать значення EGDI та його складових компонентів (OSI, TII, HCI) (див. табл. 1).

У 2022 р. Україна вперше перейшла з групи з високим EGDI до групи з дуже високим EGDI, і зараз, за даними EGDI 2024, входить до групи з 76 країн з дуже високим рівнем розвитку електронного урядування [3]. EGDI України у 2024 р. збільшилося, порівняно з даними 2022 р. та 2020 р., відповідно на 10,1 % та 24,2 %. При цьому, Україна покращила свою позицію в рейтингу EGDI 2024 на 16 позицій (30 місце; EGDI — 0,8841), порівняно з 2022 р. (46 місце; EGDI — 0,8029), та на 39 позицій, порівняно з 2020 р. (69 місце; EGDI — 0,7119) [1–4].

Таблиця 1

Динаміка змін EGDI України та його складових компонентів за 2020–2024 рр.

Показник	2020 рік	2022 рік	2024 рік	2024 р. до 2022 р., %	2024 р. до 2020 р., %
Індекс розвитку електронного урядування (EGDI)	0,7119	0,8029	0,8841	110,1	124,2
Індекс онлайн-послуг (OSI)	0,6824	0,8148	0,9854	120,9	144,4
Індекс телекомунікаційної інфраструктури (TII)	0,5942	0,7270	0,8428	115,9	141,8
Індекс людського потенціалу (HCI)	0,8591	0,8669	0,8240	95,1	95,9

Джерело: розроблено на основі [1–4]

Аналіз складових компонентів індексу розвитку електронного урядування (EGDI), які сукупно відображають успіх України в останньому дослідженні, показав, що зростання відбулося за двома складовими — індексом онлайн-послуг (OSI) та індексом телекомунікаційної інфраструктури (TII).

У загальносвітовому рейтингу рівня індексу онлайн-послуг за 2024 р. Україна (OSI — 0,9854) посіла 5-те місце серед 193 країн рейтингу, і зараз займає місце між Саудівською Аравією (OSI — 0,9899) та Сінгапуром (OSI — 0,9831). Разом з Індією (OSI — 0,8184), Йорданією (OSI — 0,7591), Кенією (OSI — 0,7770), Монголією (OSI — 0,8222), Філіппінами (OSI — 0,8054), Таїландом (OSI — 0,7611) та Узбекистаном (OSI — 0,8000), Україна має дуже високі значення OSI, незважаючи на те, що ці країни входять до групи країн з доходом нижче середнього [3]. Це говорить про те, що ці країни надають пріоритет розподілу ресурсів на покращення надання онлайн-послуг.

Слід зазначити, що Україна вперше перейшла з групи з високим OSI до групи з дуже високим OSI у 2022 р. Значне збільшення показника OSI України останніми роками показує, що саме розвиток онлайн-сервісів став основним драйвером покращення загального EGDI України у 2024 р. (+20,9 %, порівняно з 2022 р. та +44,4 %, порівняно з 2022 р.) та одним із основних — у 2020–2022 рр.

У 2024 р. Україна вперше увійшла до групи країн з дуже високим індексом телекомунікаційної інфраструктури (TII — 0,8428), і зараз посідає місце між Панамою (TII — 0,8523) та Аргентиною (TII — 0,8425) [3]. Значне збільшення у 2024 р. TII України (+15,9 %, порівняно з 2022 р. та +41,8 %, порівняно з 2022 р.) свідчить, що розвиток телекомунікаційної інфраструктури також став основним чинником покращення загального EGDI країни. При цьому у 2020–2022 р. — це був ключовий драйвер покращення загального EGDI. Зміцнення цифрового потенціалу стало пріоритетом у процесі відновлення країни після пандемії COVID-19, що сприяло активному впровадженню інноваційних технологій, розширенню доступу до високошвидкісного інтернету та формуванню фундаменту для подальшої цифрової трансформації державного сектору.

Аналіз показав, що Україна також входить до групи країн з дуже високим рівнем індексу людського потенціалу, і зараз займає позицію між Ліхтенштейном (HCI — 0,8263) та Мальтою (HCI — 0,8162) з показником HCI — 0,8240 [3]. Проте, порівняно з даними 2022 р. та 2020 р., цей показник знизився відповідно на 4,9, та 4,1 %.

Дані досліджень 2020–2024 рр. свідчать також про коливальний розвиток процесів залученості громадян України до процесів прийняття рішень, формування прозорості та відкритості діяльності держави. Україна відноситься до країн з дуже високим рівнем індексу електронної участі (EPI) та зараз займає 1-ше місце (EPI — 1,0000) серед 193 країн-учасниць рейтингу індексу електронної участі громадян, піднявшись на 56 позицій вгору, порівняно з даними 2022 р. (57 місце; EPI — 0,6023) та на 45 позицій вгору, порівняно з 2020 р. (46 місце; EPI — 0,8095) [1–4]. При цьому, у 2024 р. EPI України збільшилося, порівняно з даними за 2022 р. та 2020 р., відповідно на 66,0 та 23,5 % (табл. 2).

Таблиця 2

Динаміка змін EPI України за 2020–2024 рр.

Показник	2020 рік	2022 рік	2024 рік	2024 р. до 2022 р., %	2024 р. до 2020 р., %
Індекс електронної участі (EPI)	0,8095	0,6023	1,0000	166,0	123,5

Джерело: розроблено на основі [1–4]

Підбиваючи підсумки, можна зазначити, що Україна досягла значного прогресу у сфері розвитку електронного урядування, що підтверджується підвищенням позицій у глобальному рейтингу ООН. Зростання значень показників EGDI, OSI та TII свідчить про активне впровадження цифрових сервісів, модернізацію телекомунікаційної інфраструктури та підвищення ефективності державного управління в країні. Високий рівень електронної участі (EPI) демонструє підвищення прозорості діяльності органів влади та активізацію громадян у процесах прийняття рішень. Водночас зниження показника індексу людського потенціалу (HCI) підкреслює потребу в подальших інвестиціях у цифрову освіту та розвиток людських ресурсів.

Література

1. E-Government Survey 2020. Digital Government in the Decade of Action for Sustainable Development. With addendum on COVID-19 Response. United Nations. New York, 2020. URL: https://surl.li/nzgzjc (дата звернення: 05.10.2025).
2. E-Government Survey 2022. The Future of Digital Government. United Nations. New York, 2022. URL: http://surl.li/kesvm (дата звернення: 05.10.2025).
3. E-Government Survey 2024. Accelerating Digital Transformation for Sustainable Development. United Nations. New York, 2024. URL: https://surl.lu/kroaav (дата звернення: 05.10.2025).
4. UN E-government knowledgebase. Ukraine. URL: https://surli.cc/tcblyh (дата звернення: 05.10.2025).